

Redaksjonsklubben i Avisa Nordland
Storgata 38
8002 Bodø

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Bodø 13.4. 2011

HØRINGSUTTALELSE, NOU 2010:14 (MEDIESTØTTEUTVALGET)

Norske medier mottar milliardbeløp gjennom ulike statlig støtteordninger. Staten bidrar med fellesskapets midler til dette, ut fra den vurdering at mediene fyller en viktig samfunnsrolle. Når man vurderer ulike støtteordninger opp mot hverandre må man derfor alltid ta utgangspunkt i om ordningene gjør media bedre eller dårligere egnet til å utføre dette samfunnsoppdraget.

Samfunnsoppdraget er sammensatt, men noen vesentlige elementer er:

- a) Informere og opplyse befolkningen slik at den kan foreta veloverveide valg.
- b) Være en arena for debatt, der ulike meninger kan brytes.
- c) Informere og opplyse politiske beslutningstakere om hva som rører seg i samfunnet.
- d) Overvåke og kontrollere maktorganer for å avsløre overgrep mot befolkningen.

Sentralt i alle disse elementene er behovet for kvalitetsjournalistikk. For å oppfylle sitt samfunnsoppdrag må altså media sikres et økonomisk grunnlag for å drive kvalitetsjournalistikk. Dette er delvis eiernes oppgave – et flertall av norske medier er og skal være kommersielle, men der de ikke makter det plikter staten å sørge for at kvalitet kan skapes og opprettholdes – gjennom ulike støtteordninger.

Det er redaksjonsklubben i Avisa Nordland sin mening at dagens støtteordninger i stor grad gjør media i stand til å skape produkter med høy redaksjonell kvalitet. Tid og penger er avgjørende faktorer for å holde kvaliteten høy, og støtteordningene sikrer en økonomi som gir muligheter for å ansette nok journalister og gi dem de nødvendige redskaper for å gjøre jobben sin.

Mediestøtten har utvilsomt også ført til at færre aviser enn ellers er blitt lagt ned, og har gitt avisene økonomi til å satse på nye medieplattformer. Det er altså *ikke* slik at produksjonsstøtte, momsfratak og NRK-lisens har hemmet framveksten av nye, digitale medier. Støtten har tvert om gitt et viktig bidrag til å fremme denne utviklingen. Som Mediestøtteutvalgets egen analyse klart viser er det primært *innenfor* allerede etablerte medier det har skjedd utvikling av og knoppskyting innenfor digital sektor. I tillegg viser den refererte innholdsanalysen fra Høgskolen i Volda at over 70 prosent av nyhetene fremdeles har sitt utgangspunkt i papiravisene. Undersøkelsen er ikke helt ferdig, men synes å være i tråd med tilsvarende dansk undersøkelse fra to år tilbake som viser akkurat det samme.

Det er derfor svært overraskende at flere av utvalgets medlemmer (de som støtter det såkalte omfordelingsalternativet) trekker en konklusjon som synes å være basert på at støtte til eksisterende medier er et problem i forhold til å utvikle nye medier. Redaksjonsklubben i AN er uenig den vurdering og kan bare konstatere at den i hvert fall ikke er basert på det

fakta grunnlag utvalget selv legger fram. Redaksjonsklubben i AN mener flermedialitetsalternativet er mye bedre i tråd med det fakta grunnlag som er lagt fram og anbefaler departementet å følge den veien.

Redaksjonsklubben i AN er i prinsippet for nullmoms på det trykte ord, uavhengig av hvilken form det opptrer i. Det betyr at vi i utgangspunktet ønsker nullmoms også for digitale medier. Dette er den beste måten å sikre vekst og utvikling der, samtidig som en plattformnøytral støtteordning understreker at statens midler ikke skal gå til å understøtte teknologi, men journalistikk. Den er dessuten mer forutsigbar og ikke-diskriminerende.

Vi er likevel villig til å akseptere en lavmoms på 8 prosent digitalt (en klar forbedring i forhold til dagens 25 prosent) ut fra en forutsetning om at støtten bør være på samme nivå som i dag. Derimot er vi sterkt mot enhver form for moms på papiraviser, som omfordelingsalternativet anbefaler. En begrunnelse er som før nevnt at god økonomi i papiravisene (og NRK) er en forutsetning for at disse kan utvikle gode digitale tilbud. De er i dag totalt ledende på dette området, og redaksjonsklubben i AN har ingen tro på at tilfeldige bevilgninger til andre miljøer kan kompensere for den digitale veksten som i dag skjer via etablerte mediehus. Dette kan nok bli tilefelle på svært lang sikt, men i overskuelig framtid er vi avhengig av etablerte medier som motor i denne utviklingen.

Moms på papiraviser – selv en lavmoms på åtte prosent – vil dessuten kunne true eksistensen til flere småaviser. Særlig vil dette kunne merkes i den nordnorske landsdel. Mediemarkedet her er preget av mange små og mellomstore aviser som alle har opplevd kraftige opplagsfall de siste årene. Dette har igjen ført til at man har satt opp abonnementsprisene for å kompensere for inntektsbortfallet. En ny økning på grunn av økt moms vil kunne vippe flere av disse over kanten, fordi man allerede har nådd grensen for hvor mye man kan øke prisen uten at opplaget faller dramatisk mye mer enn til nå. Det igjen vil kunne føre til reduksjoner i antall utgivelsesdager og i verste fall nedleggelse av det som mange steder er lokalsamfunnets eneste talerør. Vi bor i en landsdel som fra før opplever sterkt fallende folketall. En nedleggelse av lokalaviser vil både gjøre lokalsamfunnene mindre attraktive som bosteder, og frarøve dem viktige talerør i kampen om ressurser og arbeidsplasser.

Redaksjonsklubben i AN anbefaler derfor at departementet følger opp de anbefalinger som gis i flermedialitetsalternativet.

For Redaksjonsklubben i Avisa Nordland
Hans Trygve Holm
Leder